

GLASTIR

COD Y FFERM GYFAN

Yn amodol ar gymeradwyaeth y Comisiwn Ewropeaidd, bydd cod y fferm gyfan yn denu taliadau ar y gyfradd ganlynol:

- £15 yr hectar y flwyddyn am yr 20 hectar cyntaf
- £8 yr hectar y flwyddyn am y 30 hectar nesaf
- £2.75 yr hectar y flwyddyn am yr 50 hectar nesaf

Er mwyn atal rhai rhag hawlio ddwy waith, ni fydd y ffermydd hynny sydd â chytundeb Tir Gofal neu Tir Cynnal presennol neu estynedig yn cael hawlio'r taliad hwn hyd nes y daw eu cytundebau Tir Gofal neu Tir Cynnal i ben.

Mae'r amodau rheoli canlynol yn berthnasol i'r holl dir sy'n dod o dan y cytundeb:

Rhif	Amod rheoli
1	Rhaid i bob ymgeisydd gydymffurfio â'r gofynion trawsgydymffurfio GAEC ac SMR yn unol â'r meini prawf cymhwysedd.
2	Gwarchod ardaloedd cynefin. Ystyr cynefin yw 1) unrhyw lystyfiant â llai na 25% ohono'n rhywogaethau amaethyddol sydd wedi'u hau, yn unol â rheoliadau EIA A 2) yr HOLL dir sy'n destun amodau cytundeb Amaeth-Amgylcheddol blaenorol o ran cynnal, adfer, sefydlu neu greu cynefin. Mae'r mesurau canlynol yn gymwys yn unig i gynefinoedd sy'n bod eisoes: Rhaid peidio â rholio na llyfnu tir cynefin rhwng 15 Mawrth a 15 Gorffennaf Rhaid peidio â gosod draeniau newydd na newid draeniau sy'n bod eisoes. Nid yw hyn yn cynnwys gwaith cynnal a chadw arferol. Ceir diffiniad o waith cynnal a chadw arferol yn y pecynnau canllaw. Peidiwch â chodi mawn. Peidiwch â chlirio ffosydd rhwng 1 Mawrth a 31 Awst. Peidiwch â gwasgaru slyri, gwrtaiith anorganaid, slag basig, gwymon calchog, slwtsh carthion, slwtsh papur gwastraff na gwastraff arall o'r fferm ac oddi ar y fferm ar y tir hwn. Caniateir

	<p>gwasgaru dom buarth dim ond lle caniateir hynny gan un o opsiynau cynefin penodol Glastir.</p> <p>Peidiwch â defnyddio plaladdwyr o unrhyw fath oni bai'ch bod i) yn eu defnyddio'n lleol iawn i sbot-chwynnu a rheoli chwyn hysbysadwy fel marchysgall, ysgall y maes, tafol crych, dail tafol a llysiâu'r gingroen, neu rywogaethau tramor fel clymog Japan, rhododendron a Jac y Neidiwr; neu ii) rheoli rhywogaethau goresgynnol ar nodweddion hanesyddol ac adeiladau traddodiadol ac adeiladau fferm.</p> <p>I sgeintio rhedyn â chwynladdwr, rhaid cael caniatâd EIA. Rhaid cael caniatâd CCGC ar safleoedd sydd o fewn 100m i SoDdGA. Mae angen caniatâd AyrA ar safleoedd ger cyrsiau dŵr.</p> <p>Peidiwch â storio tail (dom), silwair na gwastraff y fferm ar dir cynefin, nodweddion tirlun neu archaeolegol nac o fewn 10 metr i gwrs dŵr.</p> <p>Efallai y bydd eithriadau i'r amodau uchod ar gynefin lle bo gofyn iddynt esgor ar fanteision amgylcheddol y cynllun uwch.</p>
3.	Peidiwch â chloddio craig, sgri, tywod, graean, cerrig mân, clai na mawn (ac eithrio lle bo gennych ganiatâd cynllunio eisoes). Peidiwch â llosgi llystyfiant ar graig.
4.	Rhaid cadw cofnodion ar gyfer pob cae ynghylch y tail buarth, slyri, gwrtait, gwymon calchog, calch, plaladdwyr a chwynladdwyr sy'n cael ei roi arno.
5.	Peidiwch â thrin y tir o fewn 2m i gwrs dŵr neu gynefin gwlyb.
6.	<p>Peidiwch â rhoi tail da byw na dŵr budr ar bridd sydd wedi'i rewi'n galed neu'n ddwrlawn. Ystyr 'wedi'i rewi'n galed' yw pridd sydd wedi'i rewi am fwy na 12 awr. Nid yw dyddiau pan fydd pridd sy'n rhewi dros nos ond sy'n dadmer yn ystod y dydd yn cyfrif.</p> <p>Rhaid peidio â storio tail, silwair na gwastraff arall y fferm mewn ardal lle ceir perygl o lifogydd yn ôl AyrA nac ar lethr o fwy na 7°, fel y'u diffiniwyd gan Asiantaeth yr Amgylchedd (peryl o 1 bob 100 mlynedd). Eithriad i hyn yw pan fo mwy na 90% o'r daliad o fewn yr ardaloedd hyn. Bryd hynny, rhaid gofyn i Asiantaeth yr Amgylchedd am gyngor, a chydymffurfio ag ef mewn lle storio addas.</p>
7	<p>Os ydych yn tyfu indrawn, rhaid cadw at yr arferion canlynol:</p> <p>Rhag i bridd gael ei olchi gan ddŵr, RHAID cadw at UN o'r arferion canlynol:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Troi'r pridd ar ôl y cynhaeaf ag aradr gynion rhag iddo gywasgu 2. Hau rhygwellt o dan yr indrawn 3. Chwalu tir sydd wedi'i gywasgu gan olwynion tractor â phigyn a phlannu gorchudd gaeaf. <p>Ar lethr o fewn na 7° sy'n risg uchel yn ôl Asiantaeth yr Amgylchedd neu ger cwrs dŵr, rhaid sicrhau llain glustogi sydd o leiaf 2m o led wrth droed y cae i rwystro gwaddodion rhag cael eu golchi oddi ar y cae.</p>
8	Peidiwch â chyflwyno unrhyw anifail neu blanhigyn nad yw'n gynhenid , heblaw at ddiben cynhyrchu amaethyddol (gan gynnwys anifeiliaid hela) neu gynhyrchu coed masnachol, ar dir o dan gytundeb .
9.	Diogelwch hen goed a choed mewn caeau. Peidiwch â niweidio coed trwy drin y tir yn rhy agos at eu gwreiddiau. Diogelwch nhw rhag drifft sgeintio ac ati. Peidiwch â thrin tir o dan y canopi. Os gwelwch fod coeden neu ran o goeden farw neu heintiedig yn beryglus, cewch ei symud. Peryglus yn yr achos hwn yw ei bod yn ddigon agos i lwybr cyhoeddus neu ganiataol fel y gallai deunydd sy'n cwmpo oddi arni gau'r llwybr neu lle bo'n ddigon agos i lwybrau mynediad neu adeiladau y gallai canghennau gwmpo arnyn nhw a'u difrodi. Pan fyddwch yn torri coeden sy'n berygl neu ran ohoni, dylech dynnu llun i ddangos ei bod yn beryglus os gofynnir ichi wneud hynny.
10	Dylid cadw adeiladau traddodiadol ac olion adeiladau , waeth beth yw eu cyflwr oni bai eu bod yn beryglus. Peryglus yn yr achos hwn yw bod yr adeilad yn ddigon agos i lwybr cyhoeddus neu ganiataol fel y gallai deunydd sy'n cwmpo oddi arnyn nhw gau'r llwybr neu lle bo'n ddigon agos i lwybrau mynediad neu adeiladau y gallai rhannau ohonynt eu difrodi. Pan fyddwch yn dymchwel adeilad traddodiadol neu ran ohono sydd yn eich barn chi'n beryglus, bydd gofyn ichi dynnu llun i ddangos ei fod yn beryglus os gofynnir ichi wneud hynny.
11.	Peidiwch â difrodi nodwedd hanesyddol sydd wedi'i nodi ar fap y cytundeb. <p>Mae difrod i nodwedd hanesyddol yn golygu UNRHYW RAI o'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarfu ar y pridd neu dyrchu ynddo, yn enwedig o dan yr uwchbridd • Dympio neu storio deunydd, gan gynnwys creu storfa dros dro • Codi deunydd gan gynnwys cerrig, pridd neu isbridd • Arwyddion gweledol o erydu byw (colli a thyrchu uwchbridd neu isbridd) gan anifeiliaid neu gerbydau neu waith amaethyddol

	<ul style="list-style-type: none"> • Plannu coed (ac eithrio plannu coed ‘tebyg am eu tebyg’ yn lle coed eraill mewn tir parc dynodedig) • Caniatáu i brysgwydd ddatblygu • Aredig neu ail-hau • Synud nodweddion cerrig unigol <p>Rhaid gofalu nad oes unrhyw ddifrod i unrhyw “Barc Hanesyddol” neu “Ardd Hanesyddol” sydd ar Gofrestr y Parciau a’r Gerddi Hanesyddol.</p> <p>Mae difrod yn golygu UNRHYW RAI o’r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Codi cynlluniau plannu hanesyddol sydd wedi’u nodi ar y gofrestr • Codi neu darfu ar nodweddion adeiladau neu dirwedd • Ailfodelu’r tirwedd mewn ffordd a fydd yn newid y topograffi’n fawr • Dympio deunydd
12	<p>Cydymffurfio â gofynion cyfreithiol sy’n ymwneud â hawliau tramwy cyhoeddus ar dir, gan gynnwys peidio â’u rhwystro, a’u hadfer ar ôl eu haredig. Rhaid caniatáu mynediad ar droed i bob tir y nodir ei fod ar gael ar gyfer mynediad o’r fath ar fapiau a baratowyd o dan Ddeddf Hawliau Tramwy 2000</p>
13	<p>Er mwyn diogelu gwerth y tirwedd, rhaid cadw tir y cytundeb yn lân o sbwriel fel hen gerbydau, hen ffensys, deunydd plastig a hen offer domestig. Dylech glirio sbwriel o’r safle cyn dechrau’r cytundeb.</p>